

ابراهیم آزاد

توصیه‌های سومین کنفرانس بین‌المللی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای - چین ۲۰۱۲

آموزش برای توسعه پایدار و فرهنگ صلح، بررسی کردیم. ما از دولت جمهوری خلق چین برای میزبانی کنفرانس، استقبال و مهمان‌نوازی سخاوتمندانه گرم و صمیمانه قدردانی می‌کنیم.

با یادآوری توصیه‌های کنفرانس بین‌المللی در توسعه و بهبود آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای (برلین، ۱۹۸۷)، کنوانسیون آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای (۱۹۸۹)، توصیه‌های دومین کنفرانس بین‌المللی آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای (ستول، ۱۹۹۹)، پیشنهاد تجدیدنظر در مورد آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای (۲۰۰۱)، اعلامیه بن در یادگیری برای کار، شهروندی و توسعه پایدار (۲۰۰۴)، اعلامیه بن در آموزش و پرورش برای توسعه پایدار (۲۰۰۹)، طرح عملی گروه ۲۰ در توسعه (ستول، ۲۰۱۰)، اعلامیه کشورهای کمتر توسعه یافته (LDCs)، نشست وزیران درسیزدهمین جلسه کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل متحد (دوحه، آوریل ۲۰۱۲)، نتایج رایزنی‌های سازمان‌دهی شده منطقه‌ای در تدارک برای کنفرانس‌های (اعلامیه عمان و موننگویی) و نتایج سه سالانه انجمن توسعه آموزش و پرورش در آفریقا (۲۰۱۲)،

شانگهای، جمهوری خلق چین (۱۶-۱۲ ماه می سال ۲۰۱۲)

مقدمه

ما، شرکت‌کنندگان در سومین کنفرانس بین‌المللی در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای که از تاریخ دوازدهم تا شانزدهم ماه می سال ۲۰۱۲ در «شانگهای» (جمهوری خلق چین) برگزار شد، دور هم جمع شدیم و روندهای عمده و سیاست‌گذاری‌ها در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را از دومین کنفرانس بین‌المللی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای تاکنون که در «ستول» (جمهوری کره) در سال ۱۹۹۹ برگزار شد، بررسی کردیم. ما چالش‌هایی را که نظام آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با آن‌ها مواجه شده است، مورد بحث قرار دادیم و پاسخ‌های متناسب با هدف‌ها را برای رسیدن به درک بهتر از سهم آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در توسعه پایدار و در تعیین جهت‌گیری‌های راهبردی برای همکاری میان کشورها، و با جامعه بین‌المللی به منظور حمایت از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای برای همه، در چارچوب تمامی تلاش‌ها به نفع دسترسی، شمول و برابری و

کلیدواژه‌ها:

فنی و حرفه‌ای، صلاحیت حرفه‌ای، بهبود و کیفیت، دگرگون‌سازی، توسعه پایدار

دگرگون‌سازی
آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای؛
ساختن مهارت‌ها
برای کار و زندگی

ابعاد جهانی آن،

توصیه می‌کنیم دولت‌ها و سایر ذی‌نفعان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در کشورهای عضو یونسکو، اقدامات زیر را در پاسخ به چالش‌های مشخص شده در کنگره در نظر بگیرند و اجرا کنند:

۱. افزایش ارتباط آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

- به‌روز رسانی و تدوین سازوکار و ابزاری برای شناسایی نیازهای مهارتی فعلی و آینده، به منظور اطمینان از ارتباط برنامه‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با بازار کار به سرعت در حال تغییر، اقتصاد و جامعه.

- شامل کردن آموزش برای اقتصاد «سبز» و جوامع «سبز» به‌عنوان بخشی از برنامه‌های درسی و صلاحیت حرفه‌ای، و دستور کار پیشبرد آموزش فنی و حرفه‌ای سبز به طرف کاهش کربن و رشد انعطاف‌پذیر آب و هوا و توسعه.

- ترویج ترکیب فناوری اطلاعات و ارتباطات با آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، به‌عنوان منعکس‌کننده تحولات در حال وقوع در محل کار و در جامعه بزرگ.

- پرداختن و توجه خاص به حرفه‌هایی که از کمبود کارکنان ماهر رنج می‌برند.

- توجه کردن به نیازها و تقاضاهای محلی

- توسعه چارچوب‌ها و سازوکار تشویقی برای ترویج مشارکت فعال ذی‌نفعان مربوطه در برنامه‌ریزی درسی، توسعه و ارزیابی صلاحیت حرفه‌ای، و همچنین همکاری بنگاه‌های اقتصادی و مدارس و یادگیری در محل کار.

۲. توسعه دسترسی و بهبود کیفیت و برابری

- توسعه سیاست‌های مؤثر به‌منظور بهبود فرایندهای یاددهی و یادگیری. به‌طور خاص، توسعه سیاست‌ها و چارچوب‌هایی برای حرفه‌ای کردن کارکنان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و توسعه و تقویت استانداردهای آموزشی برای تمام سطوح.

- تلاش به‌منظور ارتقای کیفیت در انواع آموزش‌های فنی و حرفه‌ای که در محیط‌های چندگانه ارائه می‌شوند؛ از جمله از طریق تعریف استانداردهای کیفیت و معیارهای مقایسه‌ای.

- ارتقای مهارت‌های چندگانه، از قبیل حل مسئله و تفکر انتقادی، مهارت‌های کارآفرینی و ظرفیت‌سازی برای انطباق رفتار، به‌منظور تجهیز

با تأکید بر اینکه انتظار می‌رود، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به تحقق اهداف آموزش برای همه و اهداف توسعه هزاره به‌عنوان تاریخ هدف (سال ۲۰۱۵) فعالانه کمک کند و نزدیک شود. و توجه به اهمیت آن را که به صورت افزایشی در حال شناخته شدن است، در آستانه کنفرانس ریو و گروه ۲۰ سازمان ملل متحد در توسعه پایدار (۲۲-۲۰ ژوئن ۲۰۱۲) و در بحث‌های بین‌المللی پس از ۲۰۱۵ و برنامه‌های آموزش و توسعه بین‌المللی، در دستور کار آن‌ها قرار دهیم.

با توجه به دستاوردهای معناداری که در توسعه سیاست‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در سطح ملی و بهبود هماهنگی‌ها که از دومین کنگره بین‌المللی آموزش و پرورش فنی و حرفه‌ای، به‌ویژه در نظر گرفتن ارتباط بین آموزش و پرورش و تربیت حرفه‌ای و نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در یادگیری مادام‌العمر حاصل شده است،

و همچنین، با توجه به بحث‌های جاری مفهومی در تعریف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، از جمله استفاده از عبارات‌های دیگری مانند «توسعه مهارت‌های فنی و حرفه‌ای،

شناختن توسعه‌های جدید و چالش‌های اجتماعی مرتبط با ظهور جوامع دانش‌محور، گسترش سریع فناوری اطلاعات و ارتباطات، اثرات بحران‌های مالی جهانی و استلزامات تغییرات آب‌وهوایی و روندهای جمعیتی، و ظهور مهارت‌های آموزش فنی و حرفه‌ای جدید و غالباً در سطح بالا.

همچنین، شناخت این‌که آموزش‌های فنی و حرفه‌ای می‌توانند نقش فعالی را در پرداختن به نگرانی‌های مربوط به زمینه، از قبیل شرایط نامطلوب اجتماعی و اقتصادی، از جمله اشتغال و بی‌کاری - به‌ویژه برای زنان و جوانان - فقر و محرومیت، نابرابری‌های شهری و روستایی، ناامنی غذایی، دسترسی محدود به خدمات بهداشتی و درمانی، چالش‌های خاص روبه‌روی کشورهای کمتر توسعه یافته، جزایر کوچک در کشورهای در حال توسعه، و کشورهایی که در شرایط متأثر از جنگ و بلایای طبیعی قرار دارند، بازی کند،

با در نظر گرفتن نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در ارتقای تنوع فرهنگی و اطمینان از انتقال دانش و مهارت بین نسل‌ها، پرورش توسعه «انسان محور»، و نیاز به در نظر گرفتن آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در رابطه به زمینه خاص هر کشور، در حین شناخت

**تلاش به‌منظور
ارتقای کیفیت در
انواع آموزش‌های
فنی و حرفه‌ای
که در محیط‌های
چندگانه ارائه
می‌شوند؛ از جمله
از طریق تعریف
استانداردهای
کیفیت و معیارهای
مقایسه‌ای**

۴. بهبود شواهد اصلی

- تقویت چارچوب‌ها و ابزارهای اصلاح شیوه‌های جمع‌آوری شواهد کمی و کیفی مربوط به تدوین دستور کار سیاست‌های ملی، شامل معلمان و مربیان، و نظارت و ارزشیابی آن به منظور بهبود تدوین ابزارهای اندازه‌گیری، و اثربخشی و کارایی سیاست‌ها.

- از تقای ظرفیت‌های ملی برای استفاده از شواهد به‌طور مؤثر در چرخه سیاست، شامل ظرفیت شرکای اجتماعی و جامعه مدنی به‌منظور کمک به این فرایند.

- تقویت پژوهش در آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای، با ایجاد پایگاه اطلاع‌رسانی و ترویج بیشتر سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد پژوهشی

- حصول اطمینان از وجود انسجام بین مجموعه داده‌های ملی و استانداردها و اقدام‌های بین‌المللی.

۵. تقویت مدیریت و گسترش مشارکت

- ایجاد رویکردها و چارچوب‌های مناسب برای درگیری نمایندگان بنگاه‌های اقتصادی، کارگران، یادگیرندگان و جامعه مدنی، از جمله جوانان در آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای.

- توسعه مشارکت در آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای در چارچوب طرح‌های همکاری منطقه‌ای و ناحیه‌ای.

۶. افزایش سرمایه‌گذاری در آموزش‌های

فنی‌وحرفه‌ای و تنوع منابع مالی

- به رسمیت شناختن آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای به‌عنوان سرمایه‌گذاری در سرمایه انسانی که به بازگشت سرمایه با منافع بالا منجر می‌شود، در طیف گسترده‌ای از بازیگران، از جمله افراد، بنگاه‌های اقتصادی و دولت،

- تنوع در منابع مالی با درگیر کردن همه ذی‌نفعان، به ویژه از طریق استفاده از سازوکارهای تشویقی مناسب.

- ترویج طرح‌های تأمین مالی هدفدار برای تسهیل دسترسی گروه‌های محروم از آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای مشاغل، از جمله شغل‌های «سبز».

۷. حمایت از آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای

- تأکید بر نقش اساسی آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای در ترویج رفاه اقتصادی و انسجام اجتماعی.

یادگیرندگان به مهارت‌هایی برای زندگی و معیشت پایدار.

- اقدامات نوآورانه برای فراهم کردن کیفیت و ارائه آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای، به خصوص به گروه‌های محروم، از جمله یادگیرندگان معلول، جمعیت‌های روستایی به حاشیه رانده شده، مهاجران و کسانی که در شرایط متأثر از جنگ و بلایای طبیعی قرار دارند.

- بهبود برابری جنسیتی با ترویج دسترسی برابر زنان و مردان به برنامه‌های آموزش فنی‌وحرفه‌ای، به ویژه در حوزه‌هایی که در آن‌ها تقاضای شدید در بازار کار وجود دارد، و با تضمین اینکه در برنامه‌های درسی و مواد آموزشی در آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای از رویکرد جنسیتی اجتناب شده است.

۳. تطبیق صلاحیت‌های حرفه‌ای و اصلاح

مسیر آموزش

- پشتیبانی انعطاف‌پذیر مسیرهای آموزش و جمع‌آوری آن‌ها، به رسمیت شناختن و انتقال از یادگیری‌های فردی، از طریق شفاف‌سازی، استقرار سیستم‌های صلاحیت حرفه‌ای «پیامد محور»، اقدامات معتبر برای سنجش و ارزیابی، شناسایی و اعتباردهی صلاحیت‌های حرفه‌ای از جمله در سطح بین‌المللی، تبادل اطلاعات و توسعه اعتماد متقابل و همکاری میان تمام ذی‌نفعان مربوطه، تعمیم سازوکارهای تضمین کیفیت به‌صورت یکپارچه به تمام قسمت‌های سیستم صلاحیت حرفه‌ای.

- ارتباط آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای با آموزش‌وپرورش عمومی برای اطمینان از مسیرهای انعطاف‌پذیر در تمام سطوح و تسهیل پیشرفت یادگیرندگان آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای به سطوح بالاتر آموزش به‌عنوان بخشی از راهبردهای یادگیری مادام‌العمر، و اطمینان از اینکه تمام مسیرهای آموزشی جوانان را با مهارت‌های مرتبط با بازار کار همراه با سطح مناسبی از سواد و حساب و مهارت‌های قابل انتقال، ارزش‌ها و نگرش‌ها آماده می‌کند.

- توسعه سیستم‌های راهنمایی شغلی و حرفه‌ای برای کمک به یادگیرندگان در انتخاب مسیر شغلی مناسب، از طریق فراهم کردن اطلاعات به‌روز بازار کار و ابزارهای خود ارزیابی شناسایی استعدادها و علاقه‌ها، و ترویج کسب مهارت‌های مدیریت حرفه.

● بالا بردن نیم‌رخ عمومی و جذابیت‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در میان یادگیرندگان، خانواده‌ها و سایر ذی‌نفعان، از طریق رسانه‌ها و اطلاع آن‌ها برای امکان پیشرفت، اشتغال و رضایت شخصی که آموزش‌های فنی و حرفه‌ای می‌توانند ارائه دهند؛

با پذیرش اینکده، درگیری فعال جامعه بین‌المللی، شامل بازیگران دو و چندجانبه و همچنین مؤسسات خصوصی و جامعه مدنی برای پرداختن به چالش‌های سیاست‌گذاری در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای اهمیت حیاتی دارد، موارد زیر را توصیه می‌کنیم:

● به رسمیت شناختن نقش اساسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در مقابله با بی‌کاری، به‌ویژه بی‌کاری جوانان.

● اطمینان از دیدگاه بهتر و پشتیبانی از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به‌عنوان بخشی جدایی‌ناپذیر از آموزش بین‌المللی بعد از سال ۲۰۱۵ و دستور کار برنامه‌های توسعه پایدار.

● دادن اولویت خاص به تحقیق و توسعه و فراهم

کردن تحلیل‌های معتبر، قوی و اساسی مبتنی بر شواهد برای سیاست‌گذاری و تخصیص کارآمد و عادلانه هدایت منابع.

● تنظیم همکاری‌های بین‌المللی با راهبردهای میان‌بخشی و نیازهای ملی در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و افزایش برنامه‌های توسعه و تشویق به حمایت بیشتر در این زمینه.

● دادن اولویت ویژه به کشورهای کمتر توسعه یافته، جزایر کوچک در کشورهای در حال توسعه و کشورهای متأثر از جنگ و بلایای طبیعی.

● عطف توجه موزون به کشورهای با درآمد متوسط، با در نظر گرفتن چالش‌های خاصی که با آن‌ها روبه‌رو هستند.

● فراهم کردن پایگاه مناسب برای مبادلات بین‌المللی در سیاست‌ها، ابزارها و رویکردها، با حمایت و بهره‌گیری از همکاری جنوب - جنوب و شمال - جنوب - جنوب.

مدیر کل یونسکو از همگان دعوت می‌کند، عملیات زیر را اجرا و دنبال کنند:

● تسهیل برای بحث در مورد محل‌های آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌های دنیای کار در آموزش بین‌المللی بعد از ۲۰۱۵، درس گرفتن از اجرای راهبرد

● بررسی امکان راه‌اندازی یک نیروی کار بین‌المللی برای توسعه دستورالعمل‌های بین‌المللی، پس از مشورت با کشورهای عضو و سایر سازمان‌های مربوطه، در مورد تضمین کیفیت برای به رسمیت شناختن صلاحیت‌های حرفه‌ای براساس نتایج یادگیری، و تعیین مجموعه‌ای از سطوح مرجع جهانی، به‌منظور تسهیل مقایسه‌های بین‌المللی و به رسمیت شناختن صلاحیت‌های حرفه‌ای در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.

● فراهم کردن برنامه عمل چندساله در مورد توسعه با پشتیبانی فنی مؤسسه آمار یونسکو به عنوان پایگاه داده برای نظارت منطقه‌ای و جهانی براساس کار انجام شده توسط گروه رابط در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، به ویژه گروه کاری شاخص‌ها و اقدامات اساسی توسعه منابع انسانی گروه ۲۰

● علاوه بر توسعه همکاری با یونسکو، برقراری ارتباط با بانک‌ها و سازمان‌های توسعه منطقه‌ای از طریق تقویت تعامل سازمانی در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.

● انجام اقدامات مناسب منطقه‌ای و پیگیری فعالیت‌های بین‌المللی، و ایفای نقش در همکاری با شرکای فعال توسعه در این زمینه.

* پی‌نوشت

۱. پژوهشگر و کارشناس آموزش‌های فنی و حرفه‌ای